

Universitets- och
högskolerådet

Bedömningsavdelningen
Yrkesenheten

Föredragande
Stefan Löfkvist
Utredare

010-470 03 44
stefan.lofkvist@uhr.se

YTTRANDE

Diarienummer
00873-2016

Datum
2016-11-11

Postadress
Box 45093
104 30 Stockholm

Besöksadress
Wallingatan 2
111 60 Stockholm

Telefon
010-470 03 00

Organisationsnummer
202100-6487

www.uhr.se

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Betänkandet Vägen in till det svenska skolväsendet (SOU 2016:35)

Utbildningsdepartementets dnr U2016/02014/S

Universitets- och högskolerådet (UHR) ställer sig i huvudsak bakom utredningens förslag. I det följande framför UHR utförligare synpunkter på angivna avsnitt i betänkandet.

Avsnitt 5.5 Ökade möjligheter att komplettera en utländsk utbildning

UHR ställer sig positivt till utredningens förslag om att utöka och bredda förordningen (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning.

UHR har till uppgift att på begäran av Skolverket lämna yttranden med bedömning av utländska meriter i ansökningar om legitimation som lärare eller förskollärare. Många sökande saknar lärarutbildning och uppfyller därför inte kraven för legitimation men har en gedigen ämne-teoretisk utbildning och lång lärarerfarenhet från ett annat land. Det är viktigt att kunna ta tillvara sådana personers utbildning och lärarerfarenhet på ett effektivt vis, genom skraddarsydd komplettering, så att lärarkompetensen kommer svensk skola till godo så snabbt som möjligt. UHR välkomnar därför särskilt förslaget om att en student ska kunna komplettera sin avslutade utländska utbildning mot en svensk yrkesexamen - i detta fall lärarexamen - även om den utländska utbildningen inte motsvarar en högskoleutbildning som kan leda till en sådan examen, om studenten har arbetslivserfarenhet av yrket - i detta fall läraryrket. Sådan lärarerfarenhet skulle därmed efter antagning kunna valideras och tillgodoräknas, tillsammans med relevanta delar av den utländska utbildningen, inom ramen för den kompletterande utbildning som regleras i aktuell förordning.

UHR instämmer vidare med utredningens förslag om att en student som har ett examensarbete i sin utländska utbildning inte ska behöva göra ytterligare ett examensarbete inom ramen för en svensk lärarexamen, samt att antalet högskolepoäng för ett examensarbete som krävs enligt examensordningen ska få understigas vid utbildning enligt förordningen om ett examensarbete ingår i den utländska utbildningen.

Utredningen konstaterar att det "i de flesta avslutade utländska utbildningarna finns ett examensarbete". Bedömningsavdelningen vid UHR har lång erfarenhet av att bedöma utländsk högre utbildning. UHR kan utifrån denna erfarenhet konstatera att det långt ifrån alltid ingår självständiga examensarbeten i utländska högskoleutbildningar på grundnivå. Detta gäller såväl utländska lärarutbildningar som utländska utbildningar inom andra yrkesområden. I många andra länders grundläggande högskoleutbildningar må krav på examensarbete saknas, men det finns i regel kontinuerlig utvärdering av ackumulerade studieprestationer och yrkespraktik, kurs- och projektarbeten och andra examenskrav. I många fall måste studierna avslutas med godkända betyg i en omfattande slutlig statsexamination, som visar att aktuella lärandemål uppnåtts, som leder till examen och tillträde till aktuell yrkesverksamhet samt behörighet för tillträde till fortsatta studier på avancerad nivå inom vald inriktning i utbildningslandet.

Utredningen föreslår att det i förordningen (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning ska läggas till en upplysning om bestämmelserna om tillgodoräknande i 6 kap. 6-8 §§ högskoleförordningen (1993:100). UHR vill framhålla att svenska lärosäten - som har att fatta beslut om antagning och tillgodoräknande - även borde uppmärksammas på möjligheten att pröva om en utländsk utbildning, där examensarbete inte ingår, innehåller andra krävande examensmoment som sammanvägt bedöms vara jämförbara, om än inte identiska, med ett examensarbete. Det finns inget som hindrar det svenska lärosätet att pröva om det i den utländska examen ingår andra moment som kan tillgodoräknas som ersättning för hela eller delar av det examensarbete som krävs för aktuell svensk examen enligt examensordningen.

Avsnitt 8.4 Krav om yttrande från UHR ska vara kvar utom där det är obehövt

UHR instämmer i utredningens slutsats att Skolverket även fortsättningsvis ska inhämta ett yttrande från UHR om ett bevis över utländsk lärar- eller förskollärarexamen ligger till grund för ansökan om legitimation. Att Skolverket ska inhämta yttrande från UHR i dessa ärenden framgår av 4 kap. 2 § förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare (behörighetsförordningen). Regeringen har inte heller aviserat någon ändring av dessa bestämmelser. Utredningen föreslår dock att det kan vara "obehövt" att Skolverket inför beslut i vissa ärenden inhämtar yttrande från UHR, om det tydligt framgår av tidigare UHR-yttranden gällande samma typ av utbildning - t.ex. yttrande över utländsk gymnasial eller postgymnasial utbildning från tredje land - att den sökandes utbildning inte kan ligga till grund för legitimation. UHR utgår från att det endast är i sådana undantagsfall som Skolverket, efter noggrant övervägande som garanterar rättssäkerheten för den enskilde sökanden, gör bedömningen att ett yttrande från UHR inte behövs.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Ulf Melin. Föredragande har varit utredare Stefan Löfkvist.

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke at the end.

Ulf Melin

A handwritten signature in blue ink, with the name 'Stefan' clearly legible and a stylized surname.

Stefan Löfkvist